

Jak připravit Vaši obec na změnu klimatu

Příklady dobré praxe

● Mladá Boleslav

● Přerov

● Medlov

Případová studie

2025

Obsah

Proč by se obec měla zabývat adaptací na klimatickou změnu? Jak se na ni můžete připravit?

Možnosti financování

Inspirujte se....

Adaptační strategie statutárního města Mladé Boleslavi

Adaptační strategie statutárního města Přerova

Studie adaptačního potenciálu obce Medlov

Jak postupujeme

Metodika adaptační strategie

Metodika studie adaptačního potenciálu obce

Pár slov závěrem

2

3

4

4

6

7

9

9

12

14

Proč by se obec měla zabývat adaptací na klimatickou změnu? Jak se na ni můžete připravit?

Klimatická změna představuje jednu z největších výzev současnosti, a to nejen na globální, ale i na lokální úrovni. Obce se stále častěji potýkají s jejími důsledky, jako jsou extrémní výkyvy počasí, častější povodně, zvyšující se teploty, sucho, nedostatek pitné vody aj. Tyto změny ovlivňují kvalitu života obyvatel, infrastrukturu i rozvoj regionu.

Adaptace na klimatickou změnu je nutností pro zajištění odolnosti a dlouhodobé udržitelnosti. Obce mají možnost zareagovat proaktivně a připravit se na výzvy budoucnosti. K systematickému uchopení adaptace pro obce zpracováváme **adaptační strategie** na změnu klimatu a **studie potenciálu obce k adaptaci na klimatickou změnu**.

Adaptační strategie

Adaptační strategie je komplexní dokument, který nabízí systematický přístup k realizaci stanovené vize, cílů a navržených opatření adaptace na změnu klimatu. Tento dokument zahrnuje strategické a specifické cíle zaměřené na rozvoj modro-zelené infrastruktury, vzdělávací a osvětové aktivity, udržitelnou dopravu apod. Navrhované cíle a opatření se týkají jak zastavěného území obce, tak okolní krajiny. Součástí dokumentu je také návrh jeho implementace včetně monitorovacích indikátorů a akční plán.

Přejít na web

Studie adaptačního potenciálu obce

K tvorbě studie adaptačního potenciálu přistupujeme s vizí vzniku nového praktického dokumentu, který bude i menším obcím dlouhodobě pomáhat adaptovat území na změnu klimatu a stane se jedním z výchozích dokumentů pro přípravu jednotlivých adaptačních opatření. Hlavním cílem studie je poskytnout spektrum konkrétních návrhů a možností, jak se novým přírodním podmínkám vyplývajícím z měnícího se klimatu přizpůsobit.

Přejít na web

V čem se liší Studie potenciálu obce k adaptaci na změnu klimatu od Adaptační strategie?

Studie adaptačního potenciálu je vhodná i pro menší obce (cca od 500 obyvatel), zaměřuje se na analýzu rizik v území a možností adaptace s ohledem na specifické podmínky obce, na prioritizaci navrhovaných adaptačních opatření, je cenově dostupnější. Adaptační strategie je komplexnější dokument dlouhodobé odolnosti měst vůči změně klimatu, který obsahuje také implementační část a akční plán s širším spektrem opatření. Obě služby podporují obce v adaptaci na změnu klimatu, ale liší se rozsahem řešených problémů a cenou.

Jaká adaptační opatření jsou ve studii a adaptační strategii navrhována?

Adaptační opatření se rozdělují na tři typy: modro-zelená, šedá a měkká. Klíčová je vzájemná integrace těchto přístupů ke zmírnění dopadů klimatických změn, například vln horka, povodní či sucha.

Modro-zelená opatření

Modro-zelená opatření zahrnují přírodní a přírodě blízká opatření, např. zeleň ve veřejných prostorech i krajíně (aleje, stromořadí, parky), zelené střechy a zdi, remízky, mokřady, tůně a rybníky aj.

Šedá opatření

Šedá opatření se zaměřují na stavební a technologická řešení, jako jsou termoizolace budov, stínění (vegetační i technické prvky) nebo také hráze, poldry, násypy, drenážní systémy, dešťové kanalizace, zadržovací nádrže. Opatření se často kombinují s ekosystémovými prvky.

Měkká opatření

Měkká opatření zahrnují vzdělávání, krizový management nebo regulační nástroje, například podporu adaptačních projektů informační kampaně o dopadech změny klimatu, promítání adaptace do územního plánování, regulativů apod.

Možnosti financování

Podpora adaptačních opatření na změnu klimatu v roce 2025

- Příjem žádostí: od 10.02.2025 od 8:00 pro 2 kola výzev.
- Objem finančních prostředků: 22 milionů Kč
- Územní lokalizace: Jihomoravský kraj

Více o výzvě

Výzva č. 2/2024: Pakt starostů pro klima a energii (SECAP)

- Ačkoliv je SECAP (Akční plán pro udržitelnou energii a klima) zaměřený na snižování emisí skleníkových plynů na území obce, tedy na opatření z oblasti energetiky a dopravy, obsahuje také analýzu rizik a zranitelnosti území a návrhy zaměřené na adaptaci ke klimatickým změnám. Tím je podobný adaptační strategii, kterou dokáže i částečně zastoupit. Adaptační strategie však toto téma řeší mnohem podrobněji a s využitím pokročilejších metod.
- Příjem žádostí: 2.9.2024 - 28.2.2025
- Alokace: 15 000 000 Kč

Více o výzvě

Inspirujte se...

... Adaptační strategie statutárního města Mladé Boleslavi

Adaptační strategie identifikovala hlavní hrozby, jako jsou vlny horka, sucho a přívalové povodně. Byla navržena např. revitalizace Klenice a slepého ramene Jizery, protipovodňová ochrana města, výsadba stromů v lokalitě Krásná louka, ozelenění veřejných prostor na sídlištích a budování retenčních nádrží na dešťovou vodu. Mezi klíčová navržená opatření patří také podpora ekologické dopravy a rozvoj zelené infrastruktury kolem průmyslových zón.

Foto: poskytnuto městem Mladá Boleslav

Foto: Michaela Zemlickova, Wikipedia commons

Revitalizace vnitrobloku v Mladé Boleslavi

Město Mladá Boleslav realizovalo projekt revitalizace vnitrobloku na severním sídlišti mezi ulicemi Jana Palacha a 17. listopadu. Tento projekt, zaměřený na zlepšení mikroklimatických podmínek v lokalitě Na Radouči, vychází z adaptační strategie na změnu klimatu, kterou ASITIS pro město zpracoval v roce 2021 s podporou Norských fondů. Z analýzy vyplynulo, že severní sídliště patří k nejzranitelnějším oblastem města při vlnách sucha a horka. Revitalizace zahrnovala terénní úpravy, vybudování nových chodníků a pěšin, vznik hřiště s dětskými prvky, mlhoviště pro osvěžení i vytvoření jezírka. Projekt byl financován z Norských fondů částkou přes 9,5 milionu korun a Státní fond životního prostředí přispěl více než 1,6 milionu korun.

„Adaptační strategie vypracovaná společností ASITIS nám umožnila lépe porozumět zranitelným oblastem našeho města a efektivně plánovat opatření, jako jsou revitalizace zelených ploch a budování retenčních nádrží. S kvalitou zpracování strategie jsme byli velmi spokojeni – dokument nám poskytl pevný základ pro realizaci konkrétních kroků, které přispívají ke zlepšení kvality života našich obyvatel.“

Petr Servus
Náměstek primátora pro oblast
životního prostředí
Mladá Boleslav

Foto: Zdeněk Fiedler Wikipedia Commons

... Adaptační strategie statutárního města Přerova

Revitalizace zeleně v ulici Na Hrázi a Sokolská v Přerově

Foto: Jiří Komárek, Wikipedia Commons

V březnu 2024 započala realizace akce s názvem „Zlepšení mikroklimatických funkcí v lokalitách ul. Na Hrázi a Sokolská“. Předmětem projektu byla revitalizace zeleně v ulici Na Hrázi a Sokolská a vybudování dešťové zahrady a vodních prvků v ulici Sokolská. Na základě posouzení pravděpodobnosti výskytu rizik a jejich potenciálních dopadů na společnost byla z jedné oblasti nejvíce zranitelných vůči vlnám vedra právě obytná zóna mezi nábřežím Dr. Edvarda Beneše a ulicí Na Hrázi. Nová dešťová zahrada, do které zasakuje voda svedená okapem z budovy Velká Dlážka 44, byla osázena vlhkomilnými trvalkami a trvalkový záhon byl vysazen i kolem vodních prvků s pumpou a soustavou dřevěných koryt, které oceňují zejména děti. Tato zelená oáza v blízkosti panelového sídliště má zajistit maximální ochlazovací efekt, zadržet vláhu na daných místech a tím snížit rizika spojená s vysokými teplotami během letních měsíců.

Hlavními identifikovanými riziky v adaptační strategii města Přerova jsou vlny horka, sucho a přívalové povodně. Vlny horka nejvíce ohrožují hustě zastavěné části města, zejména centrum, okolí ulice Kopaniny, oblast kolem ulic Jaselské, Gen. Štefánika a Sokolské, a průmyslové areály, jako jsou Přerovské strojírny či PRECHEZA. Sucho má největší dopad na oblasti s nepropustnými povrchy, jako jsou průmyslové zóny, centrum města a území kolem dálnice D1, které se potýká s vysycháním. Přívalové povodně hrozí zejména v lokalitách podél Olešnice, Bečvy a Vinarského potoka, přičemž nejvíce ohrožené jsou části jako ulice U Bečvy, Strhanec a okolí Dluhonic.

Navštívit web projektu

Foto: Jitka Plháková, Přerov

„Díky Adaptační strategii zpracované společností ASITIS můžeme efektivně plánovat realizaci jak adaptačních, tak mitigačních opatření v zastavěném území města i v okolní krajině. V Akčním plánu máme navrženo téměř třicet prioritních projektů, například v oblasti revitalizace parků, realizace zelených střech, optimalizace hospodaření s dešťovou vodou. S kvalitou zpracování strategie jsme byli velmi spokojeni a je pro nás důležitým podkladem pro realizaci konkrétních aktivit přispívajících ke zlepšení životního prostředí, kvality života obyvatel i zvýšení biodiverzity ve městě.“

Ing. Kamila Lesáková
Magistrát města Přerova

Odbor koncepce a strategického rozvoje

... Studie adaptačního potenciálu obce Medlov

Analytická část studie adaptačního potenciálu obce Medlov identifikovala několik klíčových výzev spojených s klimatickou změnou. Mezi hlavní problémy patří přehřívání zastavěného území kvůli nedostatku zeleně, ohrožení přívalovými povodněmi v blízkosti toků a nízká retenční schopnost krajiny způsobená nečleněnými zemědělskými plochami bez liniové zeleně. Nedostatečné nakládání s dešťovou vodou vede k jejímu odvádění kanalizací a omezuje její využití, zatímco kvalita vody z řeky Jihlavy není vhodná pro rekreační účely. K dalším problémům patří pokles biodiverzity, narušení krajinného rázu monokulturními plochami, vysoká energetická náročnost nezateplených budov a nedostatečné hospodaření s vodou ve veřejných objektech. Dopravu v obci negativně ovlivňuje vysoký podíl nákladní dopravy, což zhoršuje kvalitu ovzduší a zvyšuje hlukovou zátěž.

Foto: poskytnuto obcí Medlov

Akční plán obsahuje

33

návrhů v akčním plánu.

Příklad dobré praxe z intravilánu Medlov

Zatravnovací dlažba pro parkovací stání je jednou z možností, jak zadržovat vodu v lokalitě, další možností je např. položení dlažby se širokou spárou apod.

Zastínění prostoru košatými stromy zajišťuje ochlazení prostranství během letních veder a snížení výparu z travnaté plochy

Sad nebo zahrádka na pozemcích obce je vhodnější formou využití pozemku než orná obdělávaná půda, je stabilnější, má vyšší biodiverzitu a snižuje potenciál pro vysychání půdního profilu.

Výsadba stromů na zatravněné ploše zvýší biodiverzitu území a poskytne ochlazovací efekt svému okolí.

Zpřístupnění vodní plochy obyvatelům a návštěvníkům obce je pozitivním adaptačním opatřením, které obyvatele směřuje do míst lépe odolávajícím teplotním extrémům.

Výsadba stromů v centru obce, doplnění altánem pozitivně pomáhá překonávat období horka ve veřejném prostoru ve větším komfortu, stromy zvyšují biodiverzitu území a ochlazují své okolí.

”

„Díky studii adaptačního potenciálu naší obce, kterou pro nás zpracovala společnost ASITIS, jsme získali komplexní přehled o rizicích spojených s klimatickou změnou i návrhy konkrétních opatření. Tato studie nám poslouží jako klíčový podklad pro efektivní plánování a realizaci adaptačních kroků, které posílí odolnost obce vůči klimatickým výzvám a zároveň přispějí k jejímu udržitelnému rozvoji.“

Roman Zabil
Starosta Městyse Medlov

Jak postupujeme...

... metodika adaptační strategie

1 Analytická část

Základním prvkem každé adaptační strategie je **posouzení současného stavu území**, určení jeho **nejzranitelnějších míst**. Zranitelnost můžeme chápat jako náchylnost k negativním dopadům klimatické změny, nebo jako nedostatek schopností na tuto situaci reagovat.

2 Návrhová část

Součástí strategie je **definování celkové vize** (cílového stavu, kterého bychom chtěli v ideálním případě v řešeném území dosáhnout) adaptační strategie a **strategických a specifických cílů**. Návrhová část obsahuje také **návrhy konkrétních adaptačních a mitigačních opatření a postupů** vedoucích ke **snížení zranitelnosti a posílení odolnosti** území (tedy schopnosti území se s dopady klimatické změny lépe vypořádat).

3 Implementační část

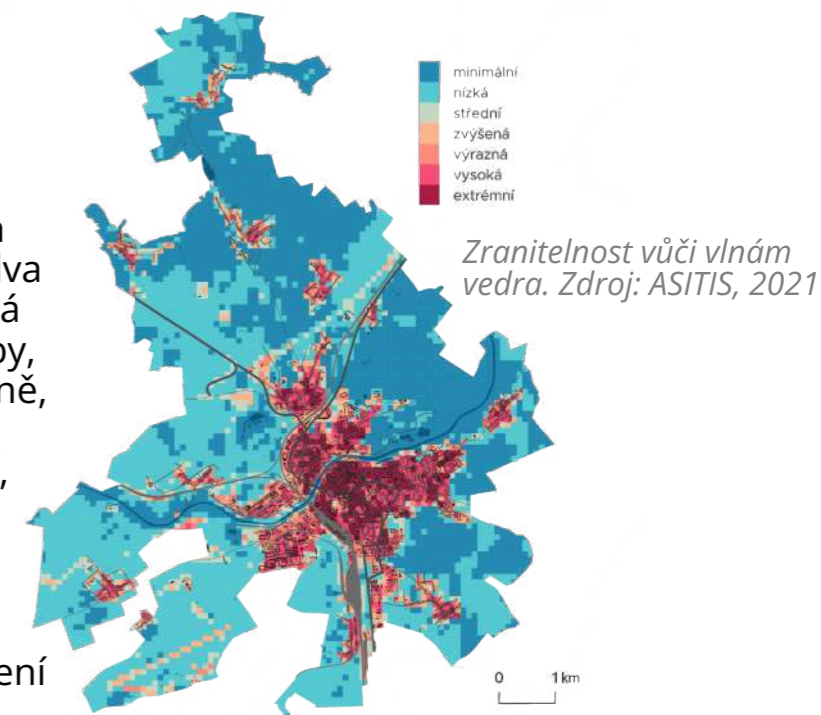
Implementace je nedílnou součástí adaptační strategie a popisuje zejména způsob **realizace opatření** a aktivit navržených ve strategii. -Zde je vypracován i **systém řízení** strategie, **plán a časový harmonogram** aktivit, **rozpočet a zdroje financování** (včetně stanovení časového rámce financování). Řešena je i **návaznost** na další dokumenty, aktivity, procesy subjektu (kraj, město, obec).

4 Akční plán

Akční plán navazuje na návrhovou a implementační část strategie a **konkretizuje opatření, úkoly a aktivity na krátké, zpravidla tří nebo pětileté období**.

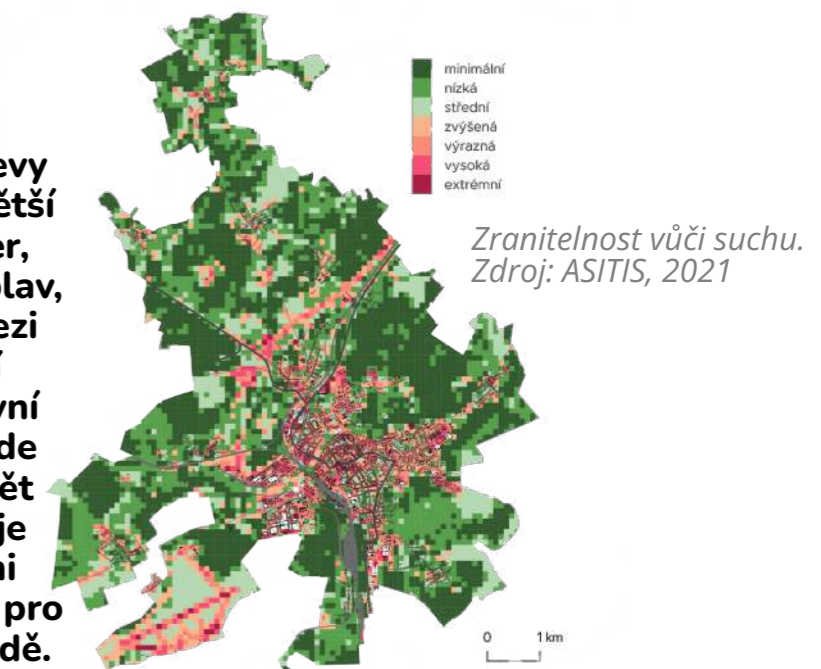
1 Analýza zranitelnosti území

Analýza zranitelnosti vůči změně klimatu zkoumá ohrožení lidského zdraví, ekosystémů a infrastruktury s cílem identifikovat zranitelná místa a zvýšit odolnost systémů. Používá dva přístupy – prostorovou analýzu, která pomocí satelitních dat mapuje hrozby, jako jsou vlny horka, sucha či povodně, a sektorovou analýzu, jež hodnotí dopady na odvětví, jako zemědělství, biodiverzita či doprava. Výstupy, například mapy přehřívání území nebo ohrožených skupin obyvatel, slouží jako podklad pro opatření zaměřená na snížení citlivosti a zvýšení adaptační kapacity, například prostřednictvím modrozelené infrastruktury.

”

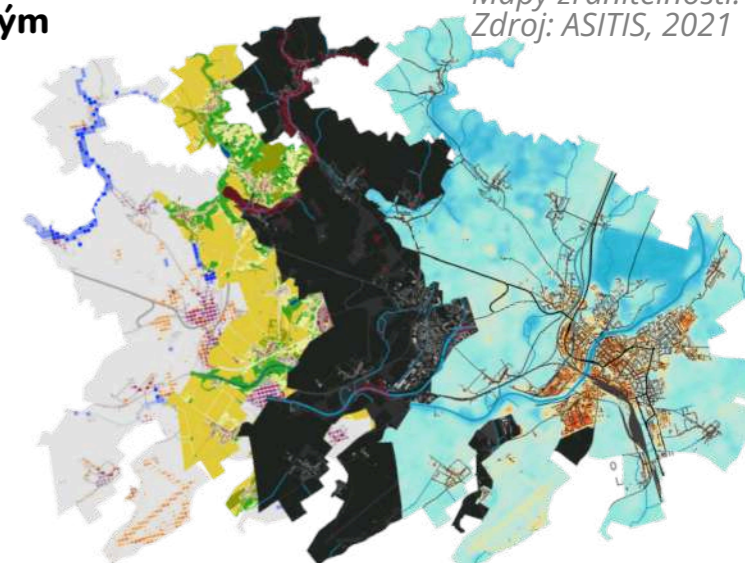
„Předpokládá se, že extrémní projevy počasí budou nastávat častěji a s větší silou. Týká se to zejména vln veder, intenzivních srážek, přívalových záplav, období sucha a požárů v lesích. Mezi těmito klimatickými jevy existují vzájemné vazby - když se zintenzivní jeden jev, pravděpodobně to povede k zesílení i dalších. Můžeme to vidět například na tom, jak se kombinuje rostoucí sucha s častějšími vlnami veder, což vytváří ideální podmínky pro vznik a šíření požárů ve volné přírodě. Podobně také prudké deště vedou k častějším a devastujícím přívalovým povodním.“

Mapy zranitelnosti. Zdroj: ASITIS, 2021

Petr Klimeš
Analytik satelitních dat
ASITIS

2 Návrhová část

Návrhová část adaptační strategie se skládá ze stanovení vize a cílů a návrhu opatření.

Stanovení vize a cílů zahrnuje formulaci vize, která definuje ideální stav území po realizaci adaptačních opatření. Tato vize se vytváří participativně, například ve spolupráci s pracovní skupinou. Na základě vize jsou stanovovány strategické cíle, ideálně 3-4, z nichž 1 je zaměřený na mitigaci a 1 na měkká opatření (např. osvětu či vzdělávání). Každý strategický cíl je dále rozpracován do specifických cílů, které jsou naplňovány prostřednictvím konkrétních opatření. Cíle jsou stanovovány podle principu SMART a provázány s adaptačními opatřeními uvedenými v Akčním plánu. **Návrhy opatření** se pak zaměřují na konkrétní kroky, které jsou rozděleny podle strategických a specifických cílů. Adaptační opatření se člení na tvrdá, zahrnující hmatatelné výsledky (např. stavební úpravy), a měkká, která zahrnují osvětu či organizační změny. Podle priority jsou opatření zařazována do Akčního plánu nebo Zásobníku dalších projektů.

Anketa a pocitové mapy

Do procesu tvorby adaptačních strategie je systematicky zapojena i široká veřejnost. Kromě veřejných projednání mohou obyvatelé poskytnout užitečnou zpětnou vazbu a ovlivnit podobu adaptační strategie prostřednictvím vyplnění online dotazníku. Díky této zpětné vazbě získáváme pro tvorbu adaptační strategie přehled o informovanosti, zájmu a míře podpory environmentálních otázek v obci. Výstupy jsou rovněž užitečné pro porovnání s vlastními analýzami a návrhy možných adaptačních opatření.

Při tvorbě pocitových map lidé označují lokality, které jim během horkých dnů přinášejí úlevu nebo jim naopak způsobují nepohodlí. Zaznamenávají také místa s nedostatečným množstvím zeleně, oblasti ohrožené záplavami či místa, která by mohla být v budoucnu zasažena dopady změn klimatu. Díky tomuto mapování získáváme pohled místních obyvatel, který nám pomůže určit, kde je nejhodnější zavést opatření pro přizpůsobení se klimatickým změnám.

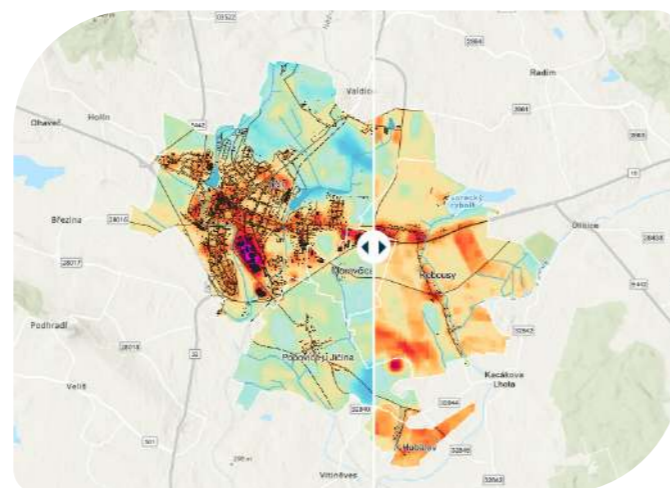
3 Implementační část

Implementace adaptační strategie zahrnuje způsob realizace opatření, jejichž priority stanovujeme tak, aby projekty byly funkční za všech okolností, měly víceúrovňové přínosy a reagovaly na klíčová klimatická rizika. Každé opatření má přidělený harmonogram, stanovené možnosti financování a popsanou návaznost na další projekty.

Pokrok je vhodné sledovat pomocí indikátorů, které jsou pravidelně vyhodnocovány a srovnávány s cílovými hodnotami. Součástí implementace je také osvěta a aktivní komunikace prostřednictvím webu, akcí a průběžné aktualizace dokumentů.

Storymapy

Efektivní využití adaptační strategie také závisí na aktivní komunikaci směrem k veřejnosti, což mohou podpořit moderní nástroje, jako jsou interaktivní storymapy. Storymapy umožňují vizuálně a srozumitelně ukázat zranitelná místa v obci, navrhovaná opatření a jejich přínosy. Tyto mapy propojují texty, obrázky a data do atraktivního formátu, který pomáhá zapojit obyvatele a posílit jejich zájem o adaptační opatření a spolupráci na zvyšování odolnosti území.

... metodika studie adaptačního potenciálu obce

1 Analytická část

V analytické části popisujeme současný stav a očekávané dopady změny klimatu pro jednotlivé tematické oblasti v řešeném území. Analýza je prováděna jak pro zastavěné území (budovy, veřejná prostranství, vodní hospodářství, územní plánování a investiční činnost), tak pro krajinu (zemědělství, lesní hospodářství, biodiverzita, volná krajina a krajinný ráz, vodní režim v krajině, životní prostředí).

2 Návrhová část

V této kapitole je, v souladu s hodnocením výchozího stavu, uveden přehled návrhů adaptačních opatření vztažených na zastavěné území obce a krajinu, jejich popis a prioritizace. Uvedeny jsou také příklady lokalit pro doporučené typy opatření. Navrhovaná adaptační opatření jsou znázorněna v mapě a rozdělena na opatření v zastavěném území obce i v krajině.

2 Návrhová část

Zastavěné území obce

Cílem je adaptovat sídelní prostředí obce na měnící se klima tak, aby se

- snižovala intenzita přehřívání míst vyšším zapojením vitální a pestré vegetace
- zlepšovaly mikroklimatické podmínky zastavěného území – prostřednictvím pestré vegetace na veřejných prostranstvích
- více dešťových srážek zadržovalo v území a zachycená dešťová voda byla efektivně využita
- snížily dopady extrémních hydrologických a klimatických jevů

Krajina

Cílem je adaptovat krajinu na měnící se klima

- vyšším zapojením vitální a pestré vegetace, která sníží množství přehřívání míst a erozi půd
- zvýšením ekologické stability krajiny a posílením její přírodní funkce
- snížením dopadů extrémních hydrologických a klimatických jevů,
- zpomalením a snižováním odtoku vody z krajiny
- primárním předpokladem navrhovaných opatření je trvalé zachování stávajících krajinných struktur stabilních ekosystémů (lesních porostů, vodních struktur, větrolamů apod.), vč. adekvátní péče o ně

Příklady lokalit pro doporučená adaptační opatření

Velká křižovatka u autobusové zastávky – zpřehlednit dopravní situaci, vytvořit parter se zelení, vč. vzrostlých stromů, který oddělí nástup do autobusu od průjezdní komunikace, pojmout jako celek.

Centrální ulice – vysadit stromy, keře, trvalkové záhony, umožnit zasakování dešťových srážek z komunikací do zeleně, v severní části přeměnit nepropustné povrchy pro parkování na propustné.

Prostranství za knihovnou – vytvořit venkovní čítárnu, revitalizovat zeleň, zapojit bylinné patro pod borovici, trvalkové, dešťové záhony (viz využití svodu ze střechy), mobiliář.

Komunikace od Medlovského mlýna do Malešovic – vysadit alej stromů podél komunikace

Cesta za Medlovským mlýnem – vysadit alej stromů v krajině podél cesty ke vzdálenému lesnímu porostu

Západní hranice území od jezu Medlovského mlýna po Smolín – vysadit stromořadí uprostřed stávajících polí a podsadit jej biopásem neplevelných kvetoucích rostlin s cílem zmenšit půdní bloky, zvýšit biodiverzitu a limitovat větrnou erozi půdy.

Pár slov závěrem...

Zkušenosti z měst, jako jsou Mladá Boleslav, Přerov, Šlapanice či Medlov, ukazují, že adaptační strategie a studie nejsou jen formálními dokumenty, ale konkrétními nástroji pro budování udržitelnějších a odolnějších území. Revitalizace veřejných prostor, výsadba zeleně či zavádění modrozelené infrastruktury přináší přímé přínosy nejen v ochraně před klimatickými riziky, ale také v celkové kvalitě života obyvatel. Strategický přístup tak pomáhá obcím lépe čelit současným i budoucím výzvám.

Jak postupovat se strategií či studií dále pracovat?

- 1) Projděte si návrhy adaptačních opatření (akční plán).
- 2) Vyberte si jednotlivá opatření, případně soubor opatření, s vysokou prioritou.
- 3) Proveďte projektovou přípravu opatření k realizaci.
- 4) Realizujte opatření.

Přejeme vám hodně štěstí!

Tým ASITIS

Kontaktujte nás:

Jiří Jedlička

jedlicka@asitis.cz

+420 721 222 994

www.asitis.cz

ASITIS s.r.o.

Kancelář:

Chaloupkova 3, Brno, 612 00

Fakturační údaje:

IČO: 078 366 86

DIČ: CZ078 366 86

Adresa: Vážného 10, Brno, 621 00

